

باسمه تعالی

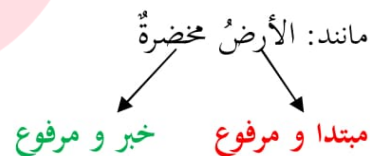
درس هفتم پایه یازدهم «معانی افعال ناقصه»

افعال ناقصه:

آخرین درسی که در کتاب پایه یازدهم ارائه شده است، معانی افعال ناقصه است.

افعال ناقصه بر سر جمله اسمیه وارد می‌شوند و باعث تغییر اعراب مبتدا و خبر می‌شوند و آنها را به عنوان اسم و خبر خود می‌پذیرند.

افعال ناقصه شامل فعل‌های «کان، صار، لیس، اصبح، امسی، اضحی و...» می‌شود که بر سر مبتدا و خبر وارد می‌گردند و اعراب آن را تغییر می‌دهند؛ یعنی **مبتدا را مرفوع** و **خبر را منصوب** می‌کنند.

وقتی یکی از افعال ناقصه بر سر جمله بالا وارد می‌شود:

www.my-dars.ir

معانی افعال ناقصه:

نکته‌ای که در اینجا حائز اهمیت است، معانی این افعال است که بایستی مورد توجه قرار بگیرد.

- فعل «کان» به عنوان یکی از پرکاربردترین افعال ناقصه، چند معنا دارد که به آن‌ها اشاره

می‌کنیم:

- ۱- کان به معنای "بود": مانند: کان علی مریضاً (علی بیمار بود).
- ۲- کان به معنای "است": مانند: إن الله کان غفوراً رحیماً (بی‌گمان خداوند آمرزنده و مهربان است).
- ۳- کان اگر بر سر حرف جر "ل" و بر سر ظرف "عند" وارد شود، به معنای "داشتن" است. مانند: کان لى خاتم (انگشتری داشتم). کان عند الطالب کتاب مفید (دانش آموز کتاب مفیدی داشت).
- ✓ فعل "یکون"، مضارع فعل کان به معنای «می‌باشد» و فعل "کن"، امر فعل کان به معنای «باش»

است.

مانند: یکون علی مریضاً (علی بیمار می‌باشد).

مانند: کن صابراً (صبور باش)

- ۴- کان به عنوان «فعل کمکی» به کار می‌رود که برای ساختن دو فعل ماضی استمراری و ماضی بعید

از آن استفاده می‌شود:

أ. ماضی استمراری: کانوا یسمعون (می‌شنیدند). کان یطلب (طلب می‌کرد).

ب. ماضی بعید: کان الطالب قد سمع (دانش آموز شنیده بود). کان أحمد قد ذهب (احمد رفته

بود).

● دو فعل ناقصه «صار و أصبح» به معنای "شدن" هستند.

مانند: أصبح الأرض مخضرةً (زمین سرسبز شد).

مانند: صارت المدرسة نظيفةً (مدرسه پاک و تمیز شد).

● فعل ناقصه «ليس» برای منفی کردن است. این فعل در معنای "نیست" کاربرد دارد.

مانند: ليس في الدار رجلٌ (مردی در خانه نیست).

